Bireysel Düzeyde Organizasyonel Rezilyans Kapasitesi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bireysel Düzeyde Organizasyonel Rezilyans Kapasitesi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18004

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bireysel Düzeyde Organizasyonel Rezilyans Kapasitesi Ölçe?i, bireylerin örgütsel zorluklar veya krizler kar??s?nda gösterdikleri ili?kisel ve operasyonel **rezilyans** (yine/yenilenme) kapasitesini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Merve Gerçek ve Deniz Y?lmaz Börekçi taraf?ndan 2017 y?l?nda yay?mlanan bu ölçek, organizasyonel davran?? ve yönetim alan?ndaki bireysel adaptasyon yetene?ini de?erlendirmeyi hedefler. Ölçek, toplam 18 madde ve dört alt boyuttan olu?maktad?r. Geli?tirme süreci, hem Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) hem de Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile desteklenmi? olup, elde edilen sonuçlar ölçe?in yüksek düzeyde geçerli ve güvenilir oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Organizasyonel **rezilyans**, ili?kisel rezilyans, operasyonel rezilyans, ölçek geli?tirme, psikometri, adaptasyon, kriz yönetimi.

Yazarlar

Merve Gerçek, Deniz Y?lmaz Börekçi

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin örgütsel ba?lamda kar??la?t?klar? olumsuzluklar ve kriz durumlar? kar??s?nda toparlanma, uyum sa?lama ve i? süreçlerini sürdürme yeteneklerini ifade eden **organizasyonel rezilyans** kapasitelerini bireysel düzeyde ölçmektir. Bu kapasite, özellikle bireyin sosyal a?lar?n? kullanma (ili?kisel rezilyans) ve temel i?levleri yerine getirme (operasyonel rezilyans) becerileri üzerinden de?erlendirilmektedir.

Yap?

Ölçek, bireyin organizasyonel ba?lamdaki **rezilyans**?n?, zorluklar kar??s?nda gösterilen tepkilere göre iki ana kategori alt?nda incelemektedir: ?li?kisel Rezilyans ve Operasyonel Rezilyans. Her iki ana kategori de, kriz durumunda hayatta kalma (sa?kal?m) ve bu durumdan ders ç?kararak geli?me (sürdürülebilirlik) boyutlar?na ayr?lm??t?r. Bu dört faktörlü yap?, bireyin hem sosyal destek mekanizmalar?n? kullanma hem de i? süreçlerini esnek bir ?ekilde yönetme kabiliyetini ölçmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, ke?fedici ve do?rulay?c? faktör analizleri ile detayl?ca test edilmi?tir. Pilot uygulama örneklemi (N=208) üzerinde gerçekle?tirilen Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) sonucunda,

ARABPSYCHOLOGY.COM

kuramsal altyap?ya uygun olarak ayr??an ve 18 ifadeden olu?an 4 faktörlü bir yap? elde edilmi?tir.

Ana uygulama örneklemi (N=206) üzerinde uygulanan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA), bu yap?y? do?rulam??t?r. DFA sonuçlar?na göre elde edilen uyum indeksleri mükemmel uyum aral?klar?nda yer almaktad?r: Ki kare de?erinin serbestlik derecesine oran? (χ^2/sd) 1,42 ($p<0,01$) olarak belirlenmi?tir. Di?er önemli uyum indeksleri ?unlard?r: Kök Ortalama Hata Yakla??m? (RMSEA) 0,050; Standartla?t?r?lm?? RMR de?eri 0,025; Kar??la?t?rmal? Uyum ?ndeksi (CFI) 0,99; Normlu Uyum ?ndeksi (NFI) 0,96 ve ?yilik Uyum ?ndeksi (GFI) 0,90. Bu sonuçlar, ölçek yap?s?n?n güçlü bir yap?sal geçerli?e sahip oldu?unu göstermektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, Cronbach alfa (α) katsay?s? kullan?larak de?erlendirilmi?tir. Ölçe?in geneli için hesaplanan Cronbach α de?eri 0,907 olup, bu de?er ölçe?in bütününde yüksek düzeyde bir güvenilirli?e i?aret etmektedir.

Alt boyutlar baz?nda güvenirlik katsay?lar? ise a?a??daki gibidir:

?li?kisel Rezilyans Sa?kal?m (Faktör 1): $\alpha = 0,890$ (Yüksek düzeyde güvenilir)
Operasyonel Rezilyans Sürdürülebilirlik (Faktör 2): $\alpha = 0,828$ (Yüksek düzeyde güvenilir)
Operasyonel Rezilyans Sa?kal?m (Faktör 3): $\alpha = 0,688$ (Yeterli düzeyde güvenilir)
?li?kisel Rezilyans Sürdürülebilirlik (Faktör 4): $\alpha = 0,671$ (Yeterli düzeyde güvenilir)

Özdamar (2016) kriterleri temel al?nd???nda, ölçe?in genelinin ve ilk iki faktörünün yüksek düzeyde güvenilir oldu?u, di?er iki faktörün ise bilimsel çal??malar için kabul edilebilir, yeterli güvenilirlik düzeyine sahip oldu?u sonucuna var?lm??t?r.

Faktör Analizi

Ölçek, 18 maddeden olu?an ve dört alt boyutu bar?nd?ran çok boyutlu bir yap?ya sahiptir. Ke?fedici Faktör Analizi (KFA), 208 ki?ilik pilot örneklemde gerçekle?tirilmi?tir. KFA sonucunda ortaya ç?kan dört faktör, ölçe?in kuramsal çerçevesini destekler nitelikte olup, bireysel organizasyonel rezilyans?n hem sosyal hem de i?levsel yönlerini kapsamaktad?r.

Dört faktörlü yap? ve madde say?lar? ?öyledir:

?li?kisel Rezilyans Sa?kal?m: 6 madde
Operasyonel Rezilyans Sürdürülebilirlik: 5 madde
Operasyonel Rezilyans Sa?kal?m: 4 madde
?li?kisel Rezilyans Sürdürülebilirlik: 3 madde

Bu faktör yap?s?, 206 ki?ilik ana örneklem üzerinde gerçekle?tirilen Do?rulay?c? Faktör Analizi

ARABPSYCHOLOGY.COM

(DFA) ile istatistiksel olarak teyit edilmi? ve kabul görmü?tür.

Araç

Test Türü: Geli?tirme

Format: 4 alt boyut ve 18 maddeden olu?an öz bildirim ölçe?i.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çal??anlar ve organizasyonel ba?lamdaki bireyler.

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Ölçek geli?tirme çal??mas?, toplam 414 kat?l?mc? (Pilot N=208, Ana N=206) ile gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme (1= kesinlikle kat?lm?yorum - 5= kesinlikle kat?l?yorum) kullan?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Örgütsel davran??, psikometri, Likert ölçe?i, i? performans?, kurumsal adaptasyon, krizde toparlanma.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2017 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?, akademik çal??malar ve ticari olmayan ara?t?rmalar için sorumlu yazar Merve Gerçek ile ileti?ime geçilerek izin al?nmas?n? gerektirmektedir.

Sorumlu Yazar E-posta Adresi: mrvgercek@gmail.com

PDF Kayna??: Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: bireysel-duzeyde-organizasyonel-rezilyans-kapasitesi-olcegi-toad.pdf

Kaynakça

Gerçek, M. ve Y?lmaz Börekçi, D. (2017). Birey düzeyinde ili?kisel ve operasyonel rezilyans (yine/yenilenme) kapasitesi: Bir ölçek geli?tirme çal??mas?. *??letme Ara?t?rmalar? Dergisi, 9*(3), 149-176. doi: 10.20491/isarder.2017.293

Özdamar, K. (2016). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi* (12. Bask?). Eski?ehir: Kaan

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kitabevi.

Ölçek Maddeleri

Ölçek, toplamda 4 alt boyut ve 18 maddeden olu?maktad?r:

?li?kisel rezilyans sa?kal?m (6 m): Olumsuzluklarla kar??la?t???mda ba?kalar?n?n deneyimlerinden yararlanmaya çal???r?m.
Operasyonel rezilyans sürdürülebilirlik (5 m): ??imi yaparken bana engel olan bir durumla kar??la??rsam sorunu çözmek için yeni yollar arar?m.
Operasyonel rezilyans sa?kal?m (4 m): Gerekti?inde i?in aksamas?na engel olmak için yöneticimin ve i? arkada?lar?m?n sorumluluklar?n? geçici olarak devralabilirim.
?li?kisel rezilyans sürdürülebilirlik (3 m): Kriz durumlar?nda i? ili?kilerimin bana engel olmas?n? istemem.

ARABPSYCHOLOGY.COM